

Szymon Stocki, Rafał Hübner

*Studenckie Koło Naukowe NEXUS, *Katedra Przyrodniczych Podstaw Jakości, Instytut nauk o jakości

Opiekun projektu: dr hab. Alfred Błaszczyk, prof. UEP

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań

(E-mail: szymonstocki.info@gmail.com; rafal.hubner@wp.pl)

WPROWADZENIE

Głównym tematem ostatnich lat jest jakość powietrza i poziomy jego zanieczyszczeń w Polsce potocznie nazywanym smogiem, który szczególnie jest „popularny” w okresie zimowym. Przeprowadzaniem pomiarów powietrza w Polsce zajmuje się Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Monitorowane są następujące związki i pyły: dwutlenek siarki, tlenek węgla, tlenki azotu, ozon, benzen, pyły zawieszane PM10 i PM2.5. Dopuszczalne ich stężenia zawarte są w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu [1]. Celem pracy jest analiza poziomu zanieczyszczeń powietrza w Poznaniu, wraz z ich pochodzeniem na podstawie danych ze stacji pomiarowych w Poznaniu przeprowadzanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

DANE STACJI POMIAROWEJ POZNAŃ-DĄBROWSKIEGO WYBRANYCH ZWIĄZKÓW I PYŁÓW W POZNANIU W 2020 ROKU

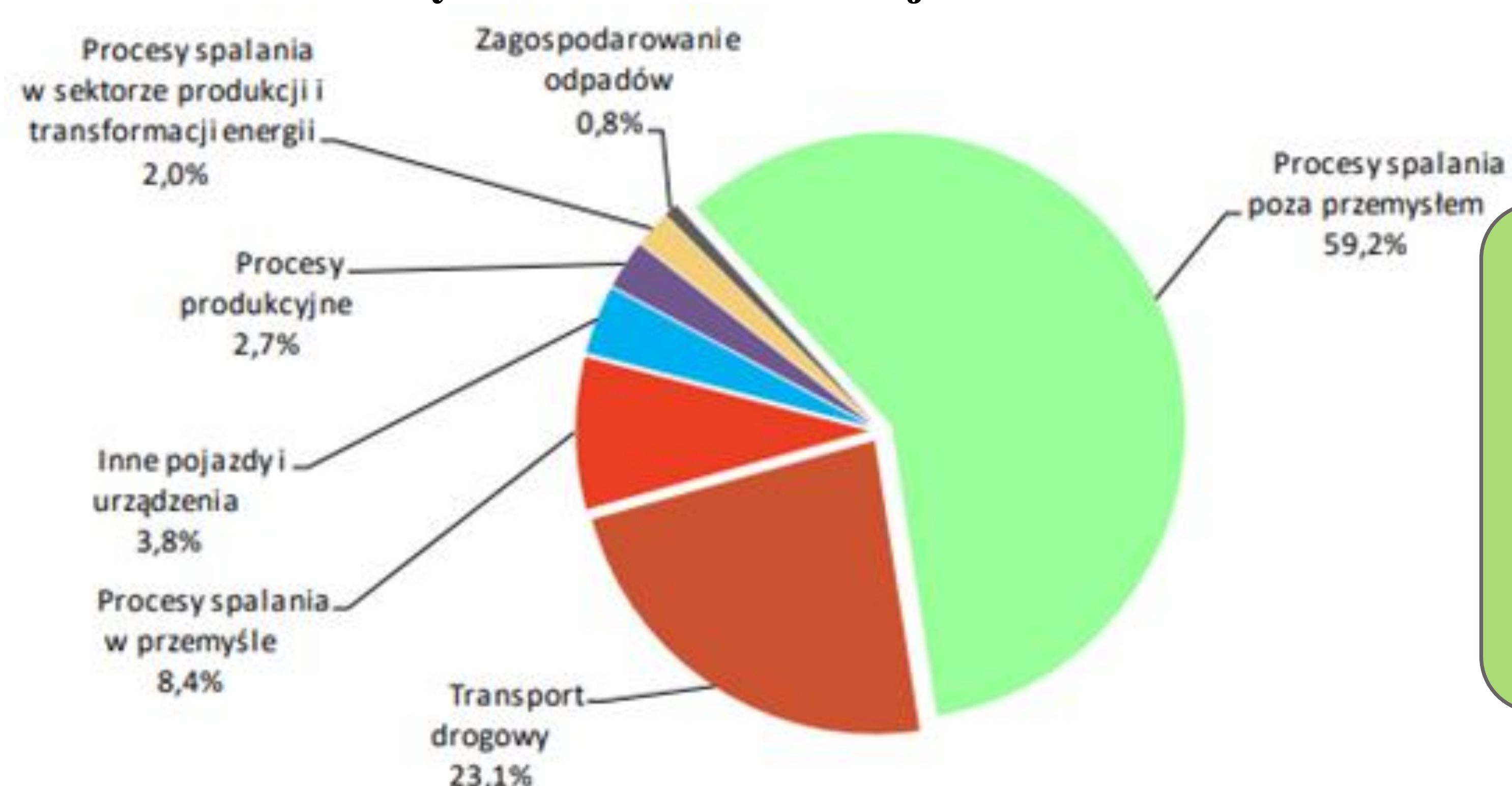
Miesiąc	SO ₂	NO ₂	NO _x	O ₃	C ₆ H ₆	CO	PM10	PM2.5
	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]	[µg/m ³]
styczeń	-	22	39	25	0,7	470	34	28
luty	4	16	23	45	0,4	490	21	16
marzec	3,7	19	29	49	0,5	600	30	21
kwiecień	3,2	17	27	64	0,3	590	27	14
maj	2,6	13	18	57	0,1	290	17	10
czerwiec	2,5	11	14	53	0,1	240	20	11
lipiec	2,6	15	22	48	0,1	240	16	9
sierpień	2,8	15	21	55	0,1	280	21	11
wrzesień	3,2	24	45	36	0,2	380	23	14
październik	3,7	17	26	26	0,3	420	22	16
listopad	4	19	36	18	0,6	490	31	27
grudzień	4,7	21	38	18	0,9	-	-	-
Wartość średnia	3,4 (poz. dop.: 20 µg/m ³)	18 (poz. dop.: 40 µg/m ³)	28 (poz. dop.: 30 µg/m ³)	41	0,4 (poz. dop.: 5 µg/m ³)	408	24 (poz. dop.: 40 µg/m ³)	16 (poz. dop.: 25 µg/m ³)

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu

PRZYCZYNY POWSTAWANIA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA

Istotnymi źródłami, które wpływają na obniżenie jakości powietrza w Poznaniu to sektory: komunalno-bytowy i transport. Największe stężenia pyłów PM10, PM2.5 i związków SO₂, NO_x, C₆H₆, CO są zauważane w okresie zimowym. Szczególnie odnotowywane są przekroczenia emisji pyłu PM10 w miesiącach październik-kwiecień związane z ogrzewaniem gospodarstw domowych oraz transportem. Według stacji pomiarowej Poznań-Dąbrowskiego w 2015 roku wystąpiło 55 przekroczeń normy dobowej pyłu PM10. Norma przewiduje dopuszczalną liczbę 35 dni. Dopiero w 2020 liczba ta spadła do 11 [2].

Udział istotnych sektorów w emisji CO w 2017 roku

Źródło: Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami

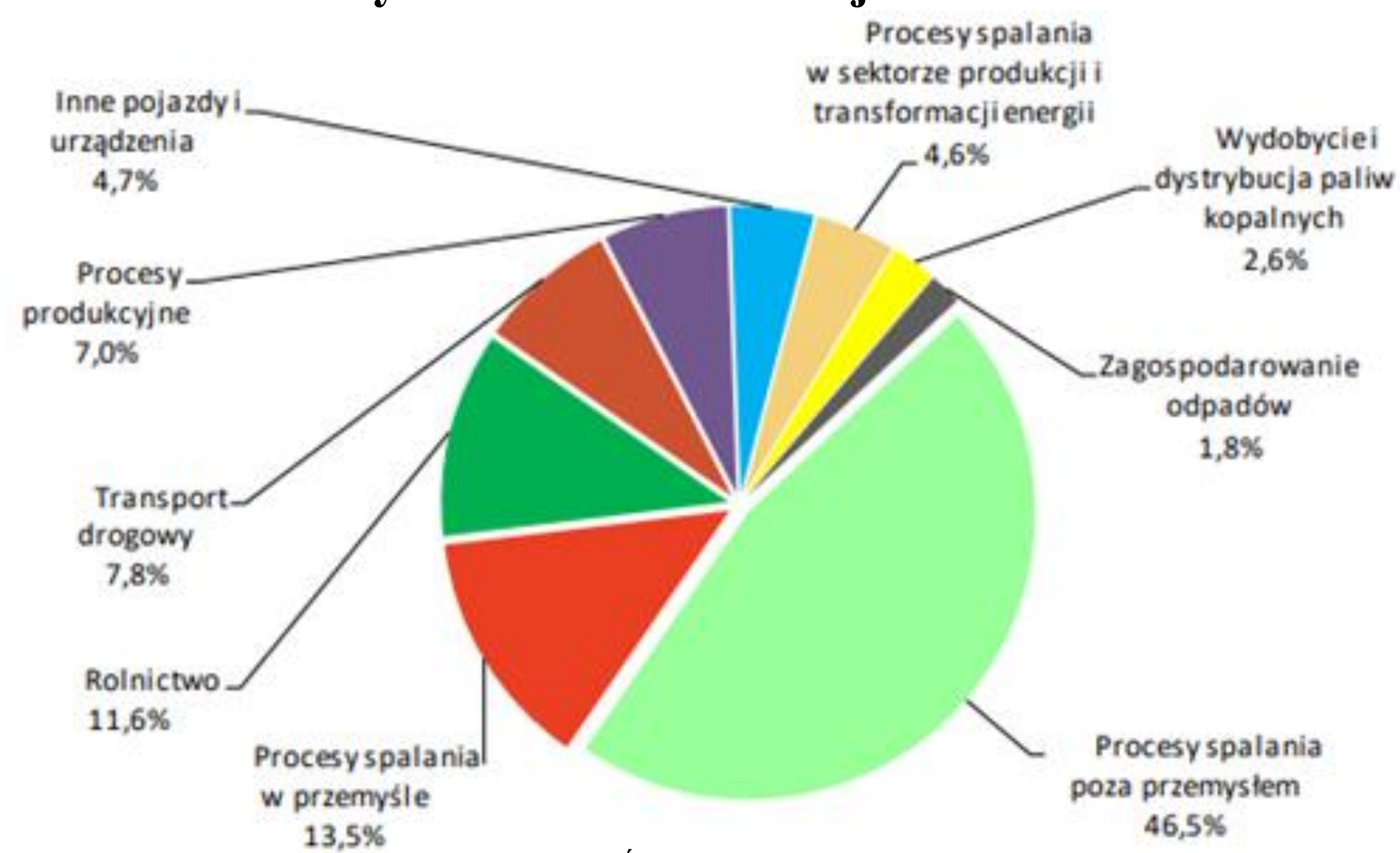
WNIOSKI

- W okresie zimowym (październik-kwiecień) gospodarstwa domowe i transport drogowy najbardziej wpływają na emisję zanieczyszczeń;
- Wyniki ze stacji pomiarowej Poznań-Dąbrowskiego wskazują, że w 2020 roku zostały spełnione normy dotyczące jakości powietrza;
- Ozon przekroczył dopuszczalną normę trzy razy w sierpniu, natomiast pył zawieszony PM10 przekroczył pięć razy w styczniu, raz w lutym, trzy razy w marcu i dwa razy w listopadzie.

Literatura:

- [1] Agnieszka Malec, Gabriel Borowski, *Zagrożenia pyłowe oraz monitoring powietrza atmosferycznego*, Inżynieria Ekologiczna Vol. 50, Dec. 2016, p. 161–170, DOI: 10.12912/23920629/65489
- [2] Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu
- [3] KOBiZE, „Krajowy bilans emisji SO₂, NO_x, CO, NH₃, NMLZO, pyłów, metali ciężkich i TZO za lata 2015 – 2017”, Warszawa 2019
- [4] Tomasz Sikorski, 18.01.21, www.powiat.poznan.pl/dotacja-na-wymiane-piecwow
- [5] CUPT, 27.12.19, „Poznań z unijnym dofinansowaniem na elektryfikację wybranych linii autobusowych.”
- [6] Biuletyn Informacji Publicznej Miasta Poznania, „Program Rowerowy Miasta Poznania 2017-2022 z perspektywą do roku 2025”

Udział istotnych sektorów w emisji PM10 w 2017 roku

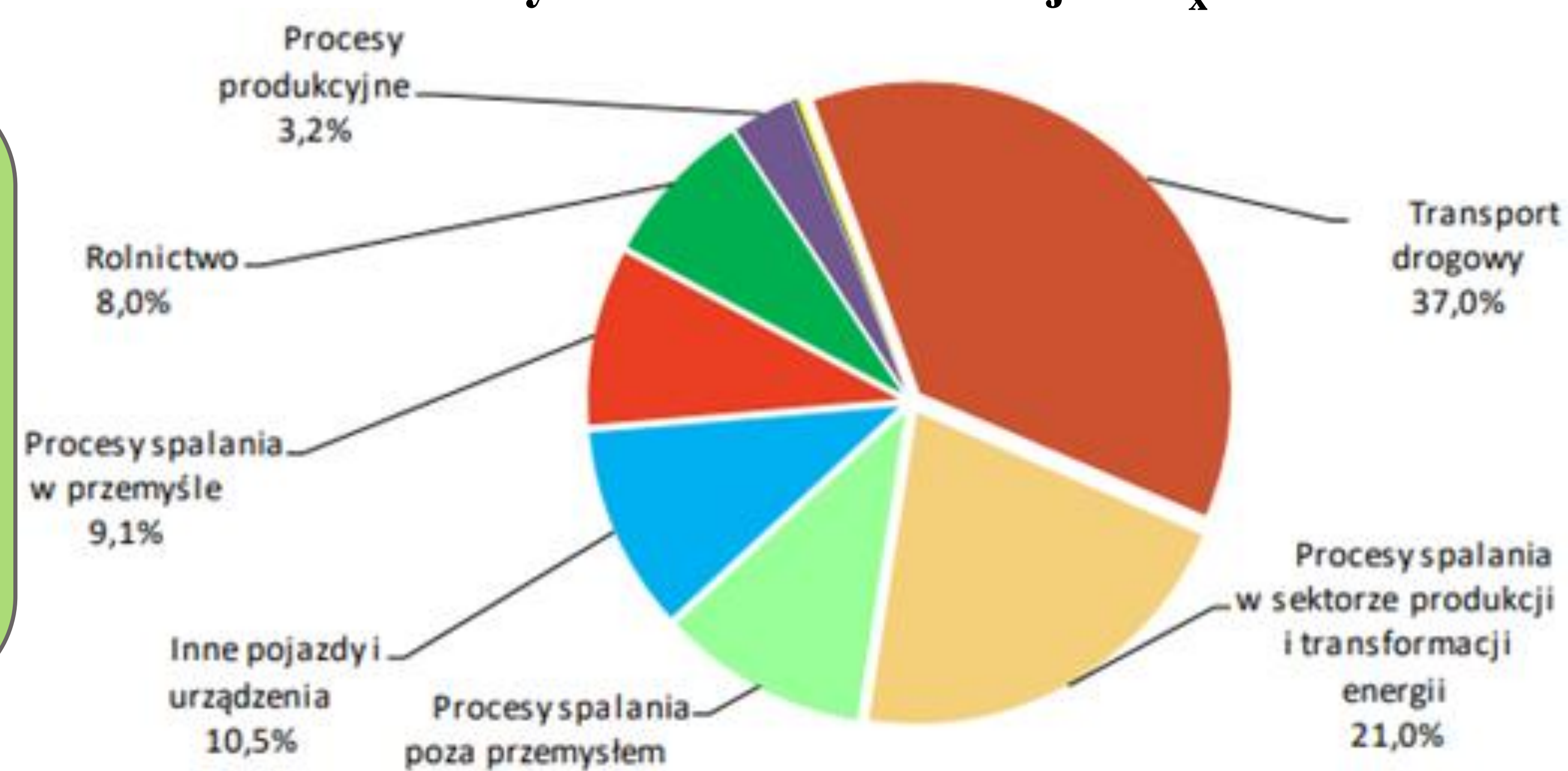

Źródło: Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami

JAK ZAPOBIEGAĆ?

W powiecie poznańskim organizowane są dotacje na wymianę pieców w gospodarstwach domowych, których celem jest zminimalizowanie liczby pieców opalanych węglem i zamianę na ekologiczne instalacje grzewcze [4]. Dzięki dofinansowaniom unijnym w Poznaniu stopniowo wprowadzane są elektrobusey [5]. Infrastruktura komunikacyjna jest rozwijana poprzez Program Rowerowy Miasta Poznania, której celem jest zapewnienie możliwości bezpiecznego poruszania się rowerem [6].

Udział istotnych sektorów w emisji NO_x w 2017 roku

Źródło: Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami